

Přehled období japonských dějin

DŽÓMON (10000 - 300 př. Kr.)

Prehistorické období - klanové uspořádání

- lovci a sběrači vyráběli keramiku *džómon* (zdobenou provazcovým vzorem)
- mytologický císař Džinmu, potomek bohyně Amaterasu Ómikami

JAJOI (300 př. Kr. - 300 po Kr.)

Kultivace rýže, výroba kovů, hrnčířský kruh; název podle místa v dnešním Tokiu, kde byla nalezena kruhová keramika

- šintó - nejstarší japonské náboženství; božstva *kami*
- 100 - 300 místní klany tvoří malé politické jednotky

KOFUN (JAMATO) (300 - 645)

Jednotný stát s danými pravidly; kontakty s asijským kontinentem

- mohyly *kofun*, figurky *haniwa*
- vůdčí představitelé státu Jamato odvozují svůj původ od bohyně Amaterasu - základ císařské linie, která vládne dodnes
- Japonci přijímají čínské písmo
- Šótoku Taiši (574-622) formuje japonskou společnost a vládu podle čínského vzoru - snaha o centralizaci; prosazuje buddhismus

ASUKA (645 - 710)

Vlna reform nazvaná *Taika no Kaišin* (Reformy Taika) k posílení císařské moci

- vznik nových aristokratických rodů - Nakatomi Kamatari, který má velkou zásluhu na reformách, zakládá rod Fudžiwara

NARA (710 - 794)

Císařský dvůr buduje v Naře nové hlavní město podle čínského vzoru (Čchang-an); ačkoliv císaři vycházejí z kultu šintó, jsou zastánci buddhismu

- legendy o počátcích Japonska jsou soustředěny v kronikách *Kodžiki* a *Nihon šoki*
- buddhismus státním náboženstvím - chrámy získávají politickou moc

HEIAN (794 - 1185)

Císařský dvůr se stěhuje do Heian-kjó (dnešního Kjóta), aby unikl nadvládě buddhistických institucí; v roce 838 jsou přerušeny oficiální styky s Čínou

- rozkvět buddhismu a šintó
- rozvoj klasické japonské kultury; vytvoření slabičné abecedy *kany*
- literatura dvorních dam; v r. 1002 píše Murasaki Šikibu *Gendži monogatari*, první román na světě
- úpadek císařské vlády - růst moci provinciálních bojovníků *buši*

KAMAKURA (1185 - 1333)

Minamoto Joritomo ustavuje v Kamakuře vojenskou vládu; císař s dvorem zůstává jen jako symbol v Kjótu

- 1192 Joritomo získává titul *šógun*; vojáci *buši* se stávají novou vládnoucí třídou
- 1274, 1281 Kublajchánovy mongolské vpády - neúspěšné; přesto dochází k oslabení vojenské vlády v Kamakuře

MUROMAČI (AŠIKAGA) (1333 -1568)

Čtvrt' Muromači v Kjótu se stává základnou nové vojenské vlády šóguna Ašikagy Takaudžiho

- Takaudži a jeho stoupenci podporují zenový buddhismus, kaligrafii, architekturu zahrad a čajový obřad (*čanoju*)

- **1467 - 1568:** desetiletí válek *Ónin* destabilizuje vládu; následuje *Sengoku džidai* (Období válčících knížectví)
- portugalští obchodníci představují střelné zbraně (**1543**)
- František Xaverský šíří v Japonsku křesťanství (**1549**).

AZUČI-MOMOJAMA (sjednocení) (1568 -1600)

Oda Nobunaga začíná s procesem znovusjednocení Japonska po stoletém období válek; po něm pokračují Tojotomi Hidejoši (1536-1598) a Tokugawa Iejasu

- Hidejoši se pokouší o dobytí Koreje a Číny - neúspěšně
- rozvoj malířství, dekorativních umění a čajového obřadu

EDO (TOKUGAWA) (1600 -1868)

Japonské období míru a národní izolace

- Tokugawa Iejasu buduje nový šógunát v Edu (dnešní Tokio)
- **1635** státní politika izolace omezuje obchod jen na přístav Nagasaki, kam mohou přijíždět Číňané a Holanďané
- potlačení křesťanství
- zavedení přísné společenské hierarchie (*ši*-samurajové, *nó*-zemědělci, *kó*-řemeslníci, *šó*-obchodníci)
- po r. **1700** obrovský rozvoj měst a obchodu
- divadlo džóruři a kabuki, knihtisk, *ukijoe*, vzdělání měšťanům
- **1853** do Japonska přijíždí komodor Matthew C. Perry - otevření japonských přístavů

MEIDŽI (1868 - 1912)

Restaurace císařské moci; Japonsko se stává moderním státem

- nová státní politika
- rozvoj průmyslu
- čínsko-japonská válka (**1895**)
- rusko-japonská válka (**1904-05**)
- anexe Koreje (**1910-45**)

TAIŠÓ (1912-1926)

Období politiky a diplomacie, Japonsko rozšiřuje svou ekonomickou základnu na oblast Asie a Pacifiku

ŠÓWA (1926 –1989)

Japonsko je zapojeno do druhé světové války, po níž následuje americká okupace spojená s obnovou hospodářství

- období růstu militarismu
- **1937-1945:** 2.SV, válka v Číně
- **1941** Pearl Harbor – začátek války v Pacifiku
- **srpen 1945** atomové bomby v Hirošimě a Nagasaki, císař vyhláší v rozhlase bezpodmínečnou kapitulaci
- **1945-1952** okupace Japonska – obnoven demokratický systém, rovné volební právo, nová ústava podle amerického vzoru
- **1951** Japonsko znovu získává nezávislost
- **60. a 70. léta** – období obrovského růstu ekonomiky
- **1964** olympiáda v Tokiu
- **1970** světová výstava v Ósace
- **1972** normalizace vztahů z Čínou

HEISEI (1989-)

Období diskusí týkajících se globálních problémů, problémy recese